

Text > MERCÈ BARNADAS SERRALLONGA (les Planes d'Hostoles, 1967) és bibliotecària a Caldes de Malavella des de final del segle xx i lectora de tota la vida. L'Aula d'escriptura l'ha ajudat a descobrir que la creació d'universos literaris propis és apassionant.

Obrir i tancar

La petita era invisible mentre els adults xerraven en una llengua pertorbadora.

—El van obrir i el van tancar— deien.

I encara era viu. La idea del món creixia dins la nebulosa cerebral infantil i orbitava enmig de fantasies de tota mena. Al seu veí, l'ancià encorbat i turbulent, el van obrir i el van tancar, i ella, que encara no sabia res de cèl·lules malignes ni de quiròfans, evocava el llop del conte, les pedres del càstig, la justícia de la mort. Les poques vegades que s'havien trobat pel carrer mig abandonat de la colònia, s'imaginava la panxa del vell plena de rocs. Tan sec com era i tant de pes que portava a dins, potser per això caminava tan abatut.

La nena va ser l'últim infant que va viure al carrer. Les famílies buscaven refugi prop de mercats i ramblers i parcs amb gronxadors, lluny de la fàbrica. La seva també, però encara no. Vivia en solitud, com ell. Potser a ella també l'havien obert i tancat i al seu estómac hi nedaven petits còdols alligonadors. Què devia haver fet?

El vell dormia amb una capsula de llumins sota el coixí. La seva dona la hi prenia de matinada, mirant de no despertar-lo. Era un gest inútil. Cremava bruc, arboç i pinassa. La dansa ardent i l'asfíxia del fum l'embriagaven més que el conyac que bevia a boca plena.

Una tarda, la nena jugava al carrer, feia botar la pilota o pentinava una nina o obria una botigueta per a ningú. El vell va aparèixer per una cantonada. L'ombra de sutge tornava del combat abrasador. Duia els cabells socarrimats i del front li naixien afluent densos de suor negra que convergien coll avall. Havia perdut les ulleres i caminava amb ulls de talp. Ella es va quedar quieta amb la pilota o la nina o la fulla que era moneda a la mà. L'espectre va passar pel seu costat sense mirar-la i va entrar a casa seva.

Va tardar uns minuts a tornar al joc, atemorida i fascinada per la imatge que acaba de veure. Bosc enllà, el vent girava amb força. L'incendi s'escapava de les mans dels homes i exterminava animals i plantes, entrava a dins de les masies i apagava els batecs dels cors. Una pluja de cendra ho inundava tot.

Extingit el foc i el dol, el secret va quedar ben amagat entre les pedres.

Quan la fàbrica va tancar, el vell va abandonar la família i es va mal construir una barraca a l'entrada del poble. La malaltia el devorava molt lentament, davant la perplexitat de tothom. El tractament alcohòlic a què la sotmetia semblava efectiu. Ningú no li va tornar a prendre els llumins i, per fi, va poder dormir tranquil.

Ella va buscar l'aixopluc de la ciutat i ara té una porta amb número i lletra. És la primera de la família que no ha treballat a la fàbrica, un punt de partida cap enlloc. Ha guanyat diners, ha perdut paraules. Al moble del menjador hi té emmarcada una fotografia en blanc i negre amb els pares i germans, tots junts a l'entrada d'un hospital. No sap què hi feien ni qui va decidir que era un bon lloc per perpetuar el record. La petita imatge de marge retallat li cap a la mà. L'observa i amb el dit ressegueix totes les absències.

Un dia es perdrà tornant a casa, no recordarà ni el número ni la lletra. De mica en mica anirà oblidant el carrer, la pilota, la nina, la fulla que era moneda. No sobreviurà a cap absència, l'erosió buidarà totes les pedres. Ella, tota sola, haurà matat el llop.

Aquest espai és fruit de la col·laboració amb l'Aula d'escriptura de l'Ajuntament de Girona i l'Escola Municipal d'Art La Mercè, que s'encarreguen de seleccionar els textos i les il·lustracions entre l'alumnat.